

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 2) เปรียบเทียบสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน ระดับชั้นเรียนที่สอน ประสบการณ์การทำงาน อำเภอก และตำแหน่งหน้าที่ และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 โดยแบ่งวิธีดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งหมด 2 สมรรถนะ คือ สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงานตามการรับรู้ของครู กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง R.V.Krejcie and D.W.Morgan จำนวน 340 คน คือ ครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนได้ เลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ รายข้ออยู่ระหว่าง 0.8–1.00 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้ออยู่ระหว่าง 0.96–0.96 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้วิธีสร้างแบบสอบถาม เพื่อขอข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน โดยพิจารณาจากผลสำเร็จการดำเนินงาน ในด้านต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมมาเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีสมรรถนะหลักอยู่ในระดับมาก และสมรรถนะประจำสายงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายสมรรถนะไม่แตกต่างกัน

2.2 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายสมรรถนะไม่แตกต่างกัน

2.3 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายสมรรถนะ พบว่าสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน

2.4 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามระดับชั้นเรียนที่สอน โดยภาพรวม และรายสมรรถนะไม่แตกต่างกัน

2.5 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวม และรายสมรรถนะ ไม่แตกต่างกัน

2.6 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามอำเภอ โดยภาพรวมไม่ต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายสมรรถนะแตกต่างกัน ยกเว้นสมรรถนะการบริการที่ดี ไม่แตกต่างกัน

2.7 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมและรายสมรรถนะ ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนา

ผู้วิจัยดำเนินงานตามผลการศึกษาสมรรถนะโดยการนำตัวแปรสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม มี 2 ด้าน คือ สมรรถนะการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ และสมรรถนะการสื่อสารและการจูงใจ โดยใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดแนวทางพัฒนา โดยผู้วิจัยได้นำมากำหนดร่างแนวทางที่เหมาะสมร่วมกับ

ผู้เชี่ยวชาญ 10 คน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป โดยสรุป ได้แนวทางที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับพัฒนา ดังต่อไปนี้

3.1 สมรรถนะการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์สภาพ ปัจจุบันของสถานศึกษาเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนา มีการจัดทำระบบสารสนเทศ กำหนดขั้นตอนในการพัฒนา งานอย่างเป็นระบบและชัดเจน ประเมินผลการพัฒนางานอย่างเป็นระบบและชัดเจน เข้าใจและแก้ไขปัญหาในการทำงานอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง และเห็นผลชัดเจน การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อรายงานผลการดำเนินงาน รายงานผลการปฏิบัติเป็นระบบ ชัดเจนและครอบคลุมเข้าใจละเอียด วิเคราะห์วิจัย และทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการบริหาร การศึกษา และการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนางานในสถานศึกษา

3.2 สมรรถนะการสื่อสารและการจูงใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์ และสรุปความจากการฟังและการอ่านก่อนการเผยแพร่ บรรยาย อธิบาย และให้คำปรึกษาผู้อื่น ตามแนวทางที่ถูกต้อง เหมาะสม เขียนเอกสารทางวิชาการได้นำสนใจ กระชับรัดกุม ใช้เทคโนโลยีเพื่อการนำเสนอความรู้ และแนวคิด สื่อสารและสร้างความเข้าใจให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้องและครบถ้วน การโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับ และคล้อยตาม และการสื่อสารได้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสารอย่างถูกต้อง

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 มีผลการวิเคราะห์ที่นำมาอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ครูมีการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่กำหนดไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายสมรรถนะพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะการบริการที่ดี สมรรถนะการพัฒนาตนเอง และสมรรถนะการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้อาจเนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่จำเป็นต้องมีการวางแผนการปฏิบัติงานในทุกภารกิจงาน

อย่างชัดเจน มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางาน ยึดหลักประหยัดในการปฏิบัติงาน นำนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีการปรับเปลี่ยนวิธีการหรือขั้นตอนการให้บริการ เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับประโยชน์สูงสุด สามารถนำความรู้ เทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ มีการส่งเสริมให้เกิดการรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาองค์กรส่งผลให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระเชษฐ์ ฮาดวิเศษ (2551, บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” สอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ พันนึก (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2 พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสมภาพ ดวงช่อม (2554, หน้า ง) การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทราเขต 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ใน 2 สมรรถนะ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สมรรถนะหลักได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์และด้านการพัฒนาตนเอง สมรรถนะประจำสายงาน ได้แก่ ด้านการสื่อสารและจูงใจ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการวิเคราะห์ และสังเคราะห์

ครูมีการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากงานวิจัยนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลจากครูเพียงกลุ่มเดียวไม่มีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรอื่น เช่น ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา หรือผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งอาจได้รับข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานผู้บริหารสถานศึกษาที่หลากหลายและแตกต่างกันไป

ข้อมูลที่ได้จึงแสดงออกมาในลักษณะเช่นนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริจันทร์ พลอยกระโทก (2551:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารศึกษาและครู มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา มีด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ สมรรถนะการสื่อสารและการจูงใจ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์สภาพ ปัจจุบันของสถานศึกษาเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศ สังเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนา กำหนดขั้นตอนในการพัฒนา งานอย่างเป็นระบบ และชัดเจน เข้าใจและแก้ไขปัญหาในการทำงานอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง และเห็นผลชัดเจน มีการส่งเสริม สนับสนุนในการพัฒนาตนเองของครู ให้โอกาสในการพัฒนาตนเองของครู

2. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดย ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจะต้องพยายามทำการบริหารโรงเรียน ตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และในการ ปฏิบัติงานนั้นย่อมจะต้องมีองค์ประกอบในตัวผู้บริหาร ที่แสดงออกมาโดยครูทั้งเพศหญิง และชายรับรู้ได้เหมือนกันทุกคน เช่น บุคลิกภาพ พฤติกรรม อุปนิสัย องค์ประกอบ ภายนอก และสมรรถนะที่ซ่อนอยู่ภายในตัวผู้บริหารเอง หรือครูทั้งเพศหญิงและเพศชาย อาจมีทัศนคติหรือมุมมองที่คล้ายกัน ในการแสดงออกมาซึ่งสมรรถนะของผู้บริหาร ขณะปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้แสดงความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ในงานวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันแหล่งเรียนรู้สำหรับครูเปิดกว้างมากขึ้นในการที่จะแสวงหาความรู้ วุฒิการศึกษาจึงไม่ใช่ตัวชี้วัดเพียงอย่างเดียวกับการ ที่จะวัดภูมิรู้ หรือวิสัยทัศน์ของแต่ละคน หากแต่รวมไปถึงความขยัน ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความกระตือรือร้นในการที่จะมุ่งพัฒนาตนเองด้วย ดังคำพูดที่ว่าไม่มีใครแก่เกินเรียน ครูที่มีวุฒิการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป อาจมีทัศนคติ หรือมุมมอง เทคนิคในการทำงาน การเลือกใช้นวัตกรรมที่หลากหลาย มีคุณภาพ อย่างเหมาะสมหรือมีภูมิความรู้ที่คล้ายกัน ในการแสดงออกมาซึ่งสมรรถนะของผู้บริหาร

สถานศึกษาขณะปฏิบัติงาน และผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันได้มีการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และหลักธรรมาภิบาล โดยให้ครูได้มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของโรงเรียน รวมทั้งมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ภารกิจของโรงเรียนจึงประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย จึงส่งผลให้แสดงความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชจิต์กิติ์ อู่ยนาง (2551, บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษา สมรรถนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับความต้องการสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 ของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ และสถานที่ตั้งสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการปฏิบัติราชการของผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจะต้องพยายามปฏิบัติหน้าที่ และความรับผิดชอบให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ในทุกสภาพพื้นที่ หรือในทุกบริบทของโรงเรียน เพราะไม่ว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างก็ต้องมีภาระงานที่ต้องสนองนโยบายของผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานต้นสังกัดเท่ากัน คือมีภาระงานเท่ากันในทุกโรงเรียน เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนทุกขนาดต้องปฏิบัติตามแนวนโยบาย มีการค้นคว้าหาความรู้มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาและพัฒนาตนเอง ให้มีสมรรถนะที่ดีเหมาะที่จะเป็นผู้นำสถานศึกษา เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงทำให้ครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม

ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ สุทธิ (2551:บทคัดย่อ) ได้ศึกษา
 สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 นครราชสีมา เขต 6 ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาพบว่าสมรรถนะ
 ของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6
 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหาร ประสบการณ์ทำงานของครู
 และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน
 สอดคล้องกับงานวิจัยของพิพัฒน์พงศ์ พรหมจันทร์ (2554, หน้า ก-ข) การวิจัยครั้งนี้
 ได้ทำการศึกษา ศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง
 นครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ตามการรับรู้
 ของครูผู้สอนเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน
 ในอำเภอเมืองนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จำแนก
 ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน
 ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิศ อินทะสุระ (2551, บทคัดย่อ) การวิจัย
 ครั้งนี้ได้ทำการศึกษา เกี่ยวกับความคิดเห็นของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา
 ที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น
 เขต 5 ผลการศึกษาพบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่
 อยู่โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมี ความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา
 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสมรรถนะ
 การมุ่งผลสัมฤทธิ์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง
 มีความคิดเห็นสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัยที่กำหนดไว้
 ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ และขนาดกลางมีจำนวนนักเรียนมากกว่า
 ผู้บริหารจึงต้องมีการวางแผนเพื่อให้การจัดกิจกรรม หรือจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เข้มข้นกว่า
 เพื่อเป็นการผลักดัน ส่งเสริม ให้ได้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในแต่ละปีการศึกษาสูงขึ้น
 ซึ่งต่างจากโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า การจัดกิจกรรม หรือจัดกระบวนการเรียนรู้
 จะง่ายกว่า สมรรถนะที่แสดงออกมาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์
 ที่สะท้อนออกมายังครูจึงอาจแตกต่างกันซึ่ง

5. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่สอนในระดับชั้นเรียนที่สอนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้คนจะยกย่องครูไว้ในฐานะสูง เป็นปูชนียบุคคล แต่ในปัจจุบันนี้สังคมไทย เปลี่ยนแปลงไปทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมและสังคม สถานะภาพและบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบของครูจึงเปลี่ยนแปลงไปด้วย หน้าที่สำคัญของคนเป็นครูคือ การสอน และการสอนนั้นเป็นกระบวนการที่ผสม กันระหว่าง ศาสตร์ กับศิลป์จะเห็นได้ว่า ครูใหม่บางคนที่ไม่เคยเป็นครูมาก่อน และเริ่มสอนหนังสือเป็นครั้งแรก จะขาดประสบการณ์ มีแต่ความรู้ตามหลักทฤษฎี แต่ครูพวกนี้ก็สามารถที่จะใช้วิธีการบางอย่างที่ทำให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ เพราะฉะนั้นการเป็นครูไม่ว่าจะสอนระดับชั้นใดก็ตาม มิใช่มีแต่ความรู้ในหลักวิชาการเท่านั้นยังต้องอาศัยแรงจูงใจในหลายด้าน มาประกอบกัน เช่น ความมีศรัทธาในอาชีพครูความรักเด็ก รักการสอน เหมือนกันทุกคน จึงสามารถทำงานประสานความร่วมมือกับผู้บริหารได้เป็นอย่างดี เพื่อเป้าหมายเดียวกัน คือนักเรียน ส่งผลให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

6. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องจากในปัจจุบันโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีการแข่งขันกันสูงมากในทุกๆ ด้าน เพราะมีปัจจัยหลายประการด้วยกันเป็นตัวผลักดัน เช่น เพื่อต้องการเพิ่มขนาดของโรงเรียนตามจำนวนนักเรียนที่เพิ่ม ซึ่งจะส่งผลถึงงบประมาณการบริหารที่จะเพิ่มตามมา การประเมินต่างๆ การแข่งขันวิชาการ การมุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น จึงเป็นเหตุผลที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกท่าน ต้องเป็นบุคคลสำคัญในการพยายามบริหาร โดยการใช้กลยุทธ์ หรือสมรรถนะต่างๆ มากมายมาใช้ในการบริหารโรงเรียน เพื่อนำพาโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัดให้จงได้ในแต่ละปี การศึกษาและเพื่อให้มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ เป็นที่ชื่นชม ยินดี และสร้างความเชื่อมั่น และศรัทธาให้กับชุมชน ซึ่งท่านผู้บริหารต้องใช้สมรรถนะที่มีในตัวเองในการบริหารโรงเรียน ขับเคลื่อนประสานความร่วมมือกับครูทุกคน ฉะนั้นครูทุกคนถึงแม้ว่าจะมีประสบการณ์ทำงานต่างกัน แต่ก็ทำงานภายใต้สถานการณ์การบริหารของผู้บริหาร

คล้ายๆ กัน จึงทำให้การรับรู้ของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ สุทธิ (2551:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาพบว่าสมรรถนะของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหาร ประสบการณ์ทำงานของครู และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิพัฒน์พงศ์ พรหมจันทร์ (2554, หน้า ก-ข) การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษา ศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ตามการรับรู้ของครูผู้สอนเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน ในอำเภอเมืองนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่สอนในโรงเรียนอำเภอต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัย ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก แต่ในละอำเภอที่เป็นที่ตั้งของแต่ละโรงเรียนจะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นทัศนคติของครู นักเรียน และผู้ปกครองที่ต่างกันด้วย เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะหรือสภาพครอบครัวนักเรียน อาชีพผู้ปกครอง เศรษฐกิจของชุมชนในท้องถิ่น จากบริบทที่แตกต่างกันของโรงเรียนในต่างอำเภอกันนี้ ส่งผลให้การใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแตกต่างกันออกไป จึงสะท้อนออกมาส่งผลให้ตามความคิดเห็นของครูต่อใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสมรรถนะการบริการที่ดีมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัย ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารทุกคนต้องตระหนักอยู่เสมอว่าบ้าน วัด โรงเรียน เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ ต้องอยู่ร่วมกัน เกื้อกูล อาศัยซึ่งกันและกัน เพราะโรงเรียนเป็นของชุมชน จึงถือเป็นศูนย์รวมของชุมชนอีกแห่งหนึ่งจึงต้องมียุทธศาสตร์ให้บริการตามความต้องการของผู้รับบริการ ด้วยความตั้งใจ เต็มใจ และกระตือรือร้นในการให้บริการ เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับประโยชน์สูงสุด รวมถึงปฏิบัติตนเป็นที่ปรึกษาให้ผู้รับบริการ

ไว้วางใจ ตลอดจนมีส่วนช่วยเหลือในการตัดสินใจของผู้รับบริการ และให้บริการแก่ผู้รับบริการอย่างเท่าเทียมกันทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชจิตต์ อ้วนาง (2551:บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษา สมรรถนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบระดับความต้องการสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 ของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ และสถานที่ตั้งสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

8. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องจาก การจัดการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนให้เท่าทันตามกระแสการกระจายอำนาจ มุ่งพัฒนาคนให้เรียนรู้ตลอดชีวิตมีส่วนร่วม และสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพราะทุกส่วนและทุกฝ่ายจะเป็นทั้งผู้ให้ความรู้และผู้รับความรู้ โดยเฉพาะครูไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพหรือตำแหน่งใดก็ตามต่างมีหน้าที่สนองนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา และต้นสังกัด เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกคน ดังนั้นจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติหน้าที่ของครูทุกคนจึงเหมือนกัน ฉะนั้นความคิดเห็นที่มีต่อการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพบูลย์ ไชยเสนา (2550:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนฝึกออาชีพ พบว่า ทั้งโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของชจิตต์ อ้วนาง (2551, บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษา สมรรถนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่าการเปรียบเทียบระดับความต้องการสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 ของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

9. ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม มาศึกษาหาแนวทางพัฒนาการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งสิ้น 2 ด้านนั้น ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยให้เป็นไปตามประเด็นการนำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับค่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งได้นำมาอภิปรายในแต่ละด้านได้ ดังนี้

9.1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ คือ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศ
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนา
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำระบบสารสนเทศ
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดขั้นตอนในการพัฒนา งานอย่างเป็นระบบและชัดเจน
- 5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรประเมินผลการทำงานอย่างเป็นระบบและชัดเจน
- 6) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าใจและแก้ไขปัญหาในการทำงานอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง และเห็นผลชัดเจน
- 7) ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง
- 8) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อรายงานผลการดำเนินงาน
- 9) ผู้บริหารสถานศึกษาควรรายงานผลการปฏิบัติเป็นระบบ ชัดเจนและครอบคลุม
- 10) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าใจระเบียบวิธีการวิจัย และทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการบริหารการศึกษา
- 11) ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานในสถานศึกษา

9.2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารและการจูงใจ คือ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์และสรุปความจากการฟังและการอ่านก่อนการเผยแพร่
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรบรรยาย อธิบาย และให้คำปรึกษาผู้อื่น ตามแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเขียนเอกสารทางวิชาการได้นำสนใจ กระชับรัดกุม
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เทคโนโลยีเพื่อการนำเสนอความรู้ และแนวคิด
- 5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารและสร้างความเข้าใจให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้อง และครบถ้วน
- 6) ผู้บริหารสถานศึกษาควรโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับ และคล้อยตาม
- 7) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารได้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสารอย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน คือ สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะการบริการที่ดี สมรรถนะการพัฒนาตนเอง สมรรถนะการทำงานเป็นทีม สมรรถนะการพัฒนาศักยภาพ บุคลากร และสมรรถนะการมีวิสัยทัศน์ ซึ่งถือว่าเป็นแนวโน้มที่ดี ที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความชาญฉลาดในการรู้จักเลือกเครื่องมือ กระบวนการ หรือกลยุทธ์ที่เหมาะสม และหลากหลายมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียน เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อให้เกิดการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาใน 8 ด้าน เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนี้

1.1.1 สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานในทุกภารกิจงานอย่างชัดเจน มีการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิบัติงานในทุกภารกิจ นำนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และมีการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์

1.1.2 สมรรถนะการบริการที่ดี ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลกำหนดแนวทางการให้บริการเป็นขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน ตามความต้องการของผู้ใช้บริการ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการ สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการหรือขั้นตอนการให้บริการแก่ผู้รับบริการอย่างเท่าเทียมกันเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับประโยชน์สูงสุด

1.1.3 สมรรถนะการพัฒนาตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสวงหาความรู้ เทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง สามารถนำความรู้ เทคโนโลยี และวิทยาการใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ สามารถนำความรู้เชิงบูรณาการไปสร้างวิสัยทัศน์ และการปฏิบัติงานเชิงรุกในอนาคต เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการบูรณาการความรู้จากหลายสาขาวิชา และนำไปปรับใช้ให้การปฏิบัติงานของตนได้จริง มีการริเริ่ม และพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ กิจกรรมให้เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ และส่งเสริมให้เกิดการรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาองค์กร

1.1.4 สมรรถนะการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกับผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับข้อตกลงของทีมงาน มีความเต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน เป็นผู้นำ มีการปฏิบัติตนเป็นผู้ตามได้เหมาะสมกับบทบาท และให้การสนับสนุนให้กำลังใจ ยกย่องให้เกียรติผู้อื่นในโอกาสที่เหมาะสม

1.1.5 สมรรถนะการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำปรึกษา และคำแนะนำแก่ครู ช่วยในการแก้ปัญหาให้กับครู ส่งเสริม สนับสนุนในการพัฒนาตนเองของครู เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู ให้โอกาสในการพัฒนาตนเองของครู และให้ความร่วมมือในการพัฒนาตนเองของครู

1.1.6 สมรรถนะการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการทบทวนภารกิจงานก่อนการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพปัญหาที่กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจนพัฒนาองค์กรเป็นรูปธรรมตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และปรับปรุงและทบทวนวิสัยทัศน์เพื่อให้ทันสมัย สอดคล้องกับนโยบายของ สพฐ. โดยการมีส่วนร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน

1.1.7 สมรรถนะการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนา มีการจัดทำระบบสารสนเทศกำหนดขั้นตอนในการพัฒนางานอย่างเป็นระบบและชัดเจน ประเมินผลการพัฒนางานอย่างเป็นระบบและชัดเจน ประเมินผลการพัฒนางานอย่างเป็นระบบและชัดเจน นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง รายงานผลการปฏิบัติเป็นระบบ ชัดเจน และครอบคลุม และควรเข้าใจระเบียบวิธีการวิจัย และทำวิจัย

1.1.8 สมรรถนะการสื่อสารและการจูงใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์ และสรุปความจากการฟังและการอ่านก่อนการเผยแพร่ บรรยาย อธิบาย และให้คำปรึกษาผู้อื่น ตามแนวทางที่ถูกต้อง เหมาะสม เขียนเอกสารทางวิชาการ ได้นำสนใจกระชับรัดกุม ใช้เทคโนโลยีเพื่อการนำเสนอความรู้ และแนวคิด สื่อสาร และสร้างความเข้าใจให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้องและครบถ้วน โน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับ และคล้อยตาม และควรสื่อสารได้บรรลุจุดมุ่งหมาย

1.2 การใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ สมรรถนะการสื่อสารและการจูงใจ ซึ่งก็ยังถือว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษายังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องหาแนวทางพัฒนา ซึ่งผู้วิจัย ขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์ และสรุปความจากการฟังและการอ่านก่อนการ เผยแพร่ บรรยาย อธิบาย และให้คำปรึกษาผู้อื่น ตามแนวทางที่ถูกต้อง เหมาะสม เขียน เอกสารทางวิชาการได้นำสนใจกระชั้นบริดกม สื่อสารและสร้างความเข้าใจให้กับบุคคล ที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้องและครบถ้วน และสื่อสารได้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสารอย่าง ถูกต้อง

1.3 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานในโรงเรียน อยู่ใน ระดับน้อย 1 ด้าน คือ สมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งถือว่าสมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษายังอยู่ในเกณฑ์ต่ำที่สุด ที่ต้องหาแนวทางพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำ ผลการวิจัยไปใช้ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา ควรวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศ สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศ กำหนดขั้นตอนในการพัฒนางานอย่างเป็นระบบและชัดเจน มีการรายงานผลการปฏิบัติ เป็นระบบ ชัดเจนและครอบคลุม ควรเข้าใจระเบียบวิธีการวิจัย และทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ ความรู้ในการบริหารการศึกษา และนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนางาน ในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน จากการรับรู้ของประชากรกลุ่ม ที่มีส่วนได้เสียอื่นๆ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาสมรรถนะทางการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษากลุ่มอื่นๆ ได้แก่ สมรรถนะของครูผู้สอน สมรรถนะของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 สมรรถนะของศึกษานิเทศก์ และสมรรถนะของผู้บริหารสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษา